

Огляд інфляції (січень 2020 року)

Головне

Продовжилося зниження інфляційного тиску, що випереджало прогнозні показники. Одним з основних чинників такого зниження залишалася динаміка обмінного курсу гривні до іноземних валют, що відобразилася як на цінах споживчого ринку, так і в цілому на показниках всього реального сектору економіки.

Як результат у січні споживча інфляція у річному розрахунку уповільнилася до 3,2%, що є суттєво нижчим цільового діапазону НБУ – 5% +/- 1 в.п.

Ціни у промисловості за підсумком січня у річному розрахунку знизилися на 5,9% («мінус» 7,4% у грудні 2019 року), у розрахунку до попереднього місяця ціни, вперше за останні п'ять місяців, зросли (на 2,5%).

Ціни у будівництві у грудні 2019 року у річному розрахунку уповільнилися до 0,7% (з 0,9% у листопаді 2019 року).

Ціни на житло, навпаки, упродовж 2019 року активно зростали, що стало віддзеркаленням зростання активності українців на ринку нерухомості на тлі суттєвих ревальваційних процесів, що «здешевили» житлову нерухомість.

Ключові індикатори

Зміни:

споживчих цін
цін виробників
цін у будівництві
цін реалізації с/г продукції

Січень 2020 (грудень 2019)	
Місячна зміна, %	Річна зміна, %
0,2 (-0,2) ↑	3,2 (4,1) ↑
2,5 (-3,6) ↑	-5,9 (-7,4) ↓
-0,8 ¹ (-0,2 ²) ↓	0,7 ¹ (0,9 ²) ↑
2,7 (0,8 ²) ↑	-11,9 (-12,0 ²) ↓

IV квартал 2019 (III квартал 2019)

Квартальна зміна, %	Річна зміна, %
0,0 (0,0)	14,2 (14,2) ↑
3,1 (0,3) ↑	7,9 (6,4) ↑

тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом
цін на житло (первинний ринок)

¹ Дані за грудень 2019

² Дані за листопад 2019

Джерело. Держстат

Ключові фактори

Стримуючі:

Тривале зміцнення гривні

Жорсткі монетарні умови

Насичення продовольчого ринку

Інфляційні:

Подорожчання енергоносіїв на внутрішньому ринку

Високі фінансово-трудові витрати

Зростання споживчого та інвестиційного попиту

Очікування

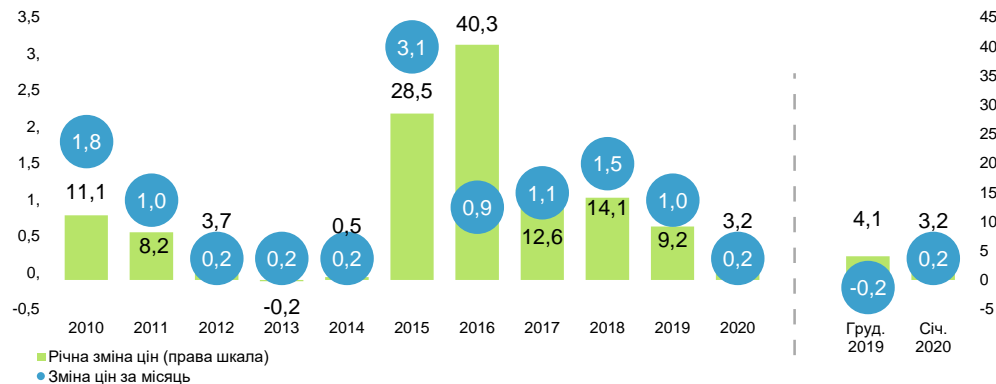
Відносна стабільність обмінного курсу гривні, монетарні умови достатні для стримування інфляції та насиченість внутрішнього ринку зумовлюватимуть низькі показники інфляції щонайменше в першій половині 2020 року. Загалом за рік показники інфляції будуть ймовірно нижчими порівняно з жовтневим прогнозом.

Огляд інфляції (січень 2020 року) ІСЦ: нижче цільового діапазону

Головне

У січні 2020 року споживча інфляція становила 0,2% (у річному розрахунку уповільнилася до 3,2% та у підсумку опинилася нижче цільового діапазону НБУ – 5% +/- 1 в.п.). Таке значення січневого показника є найнижчим починаючи з 2015 року.

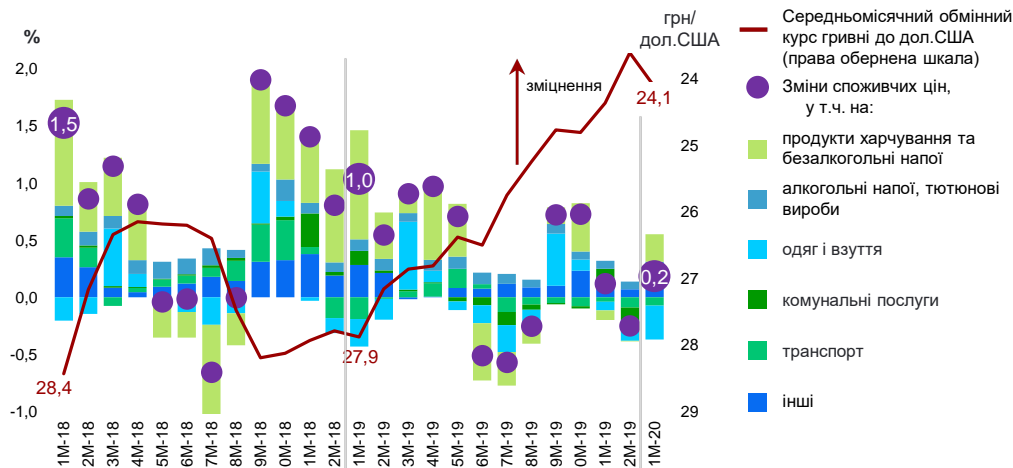
Зміни цін на споживчому ринку у січні 2010 – 2020 років, %

Ключові стримуючі фактори у січні

Основними стримуючими факторами були: лаговий вплив на ціни від тривалого зміцнення гривні, достатність пропозиції на внутрішньому ринку, відновлення зниження цін на паливо (нафту) на світовому ринку. Крім того, знижувало ціновий тиск сезонне здешевлення одягу і взуття у період розпродажу.

Зміни споживчих цін за основними розділами товарів/послуг та курсу гривні до долара США у 2018 – січні 2020 року

Огляд інфляції (січень 2020 року) ІСЦ: оновлення вагової структури для розрахунку ІСЦ

Головне

Вчергове разом з публікацією інформації щодо зміни споживчих цін у січні Держстат оприлюднив оновлену вагову структуру для розрахунку ІСЦ.

Крім того, з цього року спостереження за зміною споживчих цін Держстат здійснюватиме за актуалізованою регіональною вибіркою.

В оновлених вагах найбільш суттєві зміни зазнали продовольчі товари – їх частка у споживчому наборі знизилася на 0,7 в.п. до 44,7%. Відповідно відбулося збільшення частки витрат на послуги та непродовольчі товари. Ця динаміка відповідає тенденціям поступового підвищення добробуту населення та відповідно поступового зниження продовольчої групи у структурі споживання.

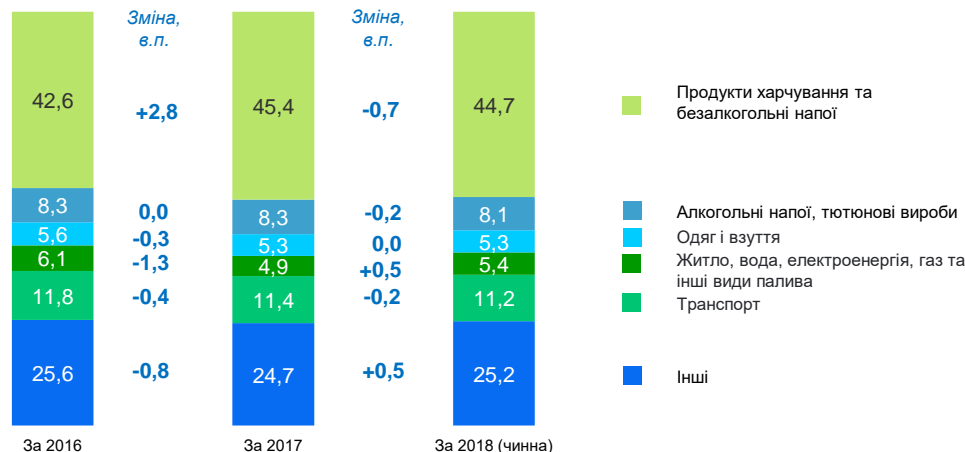
Зміни питомої ваги у споживчому наборі базової і небазової інфляції, %

Також у новій ваговій структурі збільшилася частка базової інфляції у загальній споживчій інфляції на 0,1 в.п. до 59,4%, частка небазової інфляції, відповідно, знизилася на 0,1 в.п. до 40,6%.

Отже, за новою ваговою структурою споживчі ціни стали більш чутливими до зміни реальних монетарних умов, що, також, зменшує вплив шоків, викликаних пропозицією на споживчому ринку.

Зміни питомої ваги у споживчому наборі за основними розділами товарів/послуг, %

Огляд інфляції (січень 2020 року) ІСЦ: ключові сегменти

Ключові висновки

Майже за всіма товарами інфляція стрімко уповільнювалася, в той час як темпи зростання послуг все ще залишалися високими.

Найбільший внесок у зниження річної споживчої інфляції мали:

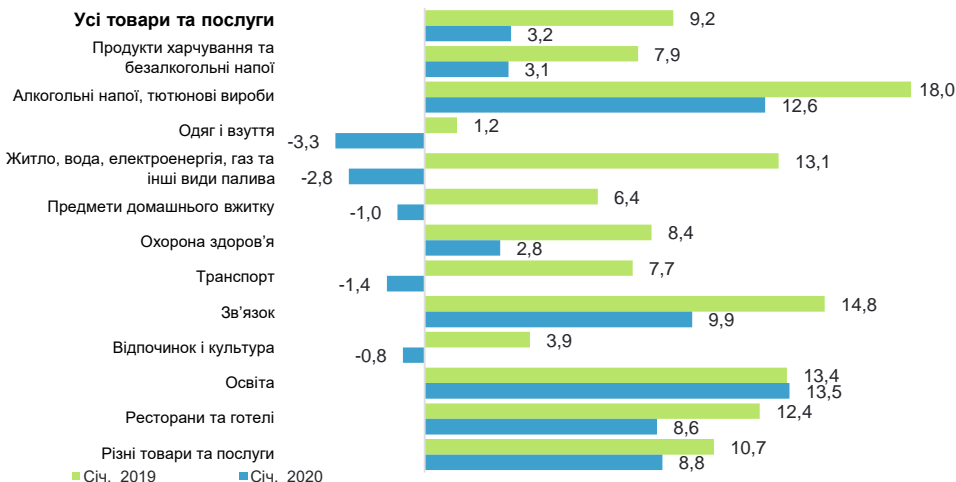
уповільнення зростання цін на продукти харчування та безалкогольні напої з 4,8% у грудні 2019 року до 3,1% у січні, зважаючи на їх значну вагу у споживчому наборі (44,7%);

здешевлення одягу і взуття, що додатково було посилено сезонністю (період розпродажу) на тлі зміцнення гривні у попередні місяці;

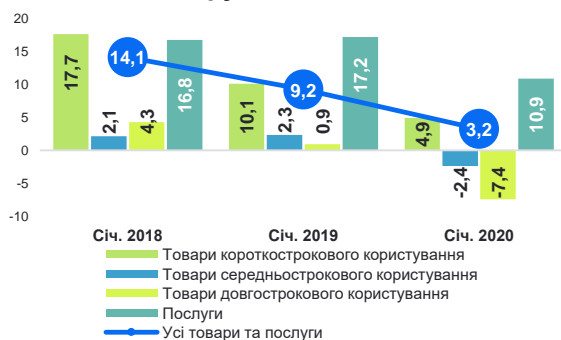
зниження цін на комунальні послуги (відчувався ефект від попереднього зниження цін на природний газ) та транспорт;

здешевлення переважно імпортних товарів (відобразилося на зниженні цін на предмети домашнього вжитку, аудіотехніку, фотоапаратуру, обладнання для обробки інформації та ін.).

Зміни цін за розділами товарів та послуг, % у річному розрахунку

Зміни цін по 4 групах, % у річному розрахунку

Віддзеркаленням впливу курсового чинника було:

зниження цін на товари середньо- та довгострокового користування (через високу частку імпорту);

уповільнення цін на товари короткострокового користування (лівову частку яких складають продукти харчування) та на послуги.

Більше уповільнення цін на послуги стримувалося стійким споживчим попитом і збільшенням витрат, зокрема на оплату праці.

Огляд інфляції (січень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові внутрішні фактори

Головне

Фактор стрімкого зміцнення гривні упродовж 2019 року суттєво переважив вплив з боку стійкого споживчого попиту та зростання заробітних плат.

Ключові стримуючі фактори

Зміцнення курсу гривні, за 12 місяців

У середньому до долара США, %

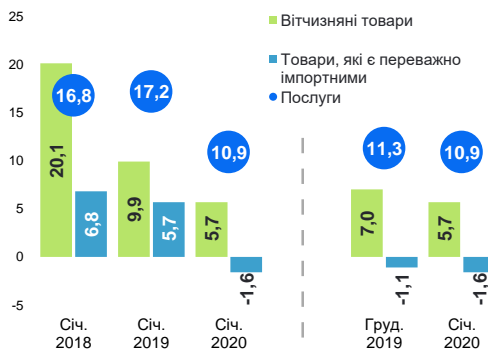

У середньому до євро, %

Зміцнення гривні впливало на внутрішні ціни як безпосередньо (зниження цін на товари, що є переважно імпортними), так і опосередковано (уповільнення зростання цін на вітчизняні товари та послуги).

Зміни цін на вітчизняні, переважно імпортні товари та послуги, % у річному розрахунку

Монетарні умови

Облікова ставка НБУ, % річних на кінець місяця

Незважаючи на рішення Правління НБУ щодо зниження облікової ставки на 2,5 п.п. до 11% річних з 31.01.2020, такий її рівень все ще залишається високим у реальному вимірі і стримує попит та, відповідно, інфляцію.

Поліпшення очікувань

Інфляційні та курсові очікування бізнесу в наступні 12 місяців

Поліпшення курсових та стабілізація інфляційних очікувань (залишилися практично на рівні попереднього опитування) сприяли послабленню інфляційного тиску.

Огляд інфляції (січень 2020 року) Споживчі ціни: різноспрямовані тенденції

Різноспрямовані тенденції на внутрішньому ринку – насичення ринку і уповільнення зростання цін на продовольство та відновлення зростання цін на газ

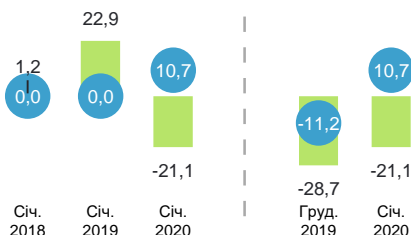
Насичення сегментів продовольчого ринку

Рівень пропозиції продуктів харчування є сприятливим для подальшого уповільнення зростання цін на продовольчому ринку.

Відновлення зростання цін на газ для населення

Зміна цін на природний газ на споживчому ринку, %

■ Річна зміна цін ● Зміна цін за місяць

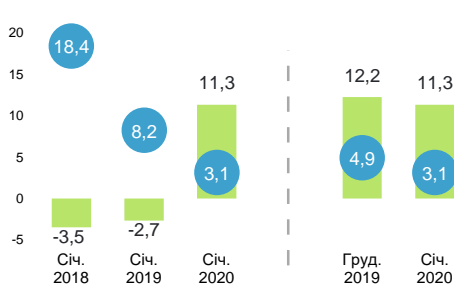
Різноспрямовані тенденції на світовому ринку – зростання цін на продовольство та зниження цін на енергоносії

Зростання світових цін на продовольство може посилити тиск на внутрішній ринок (за оцінками ФАО ціни продовжують зростати четвертий місяць поспіль).

Водночас зниження цін на енергоносії на світовому ринку (насамперед на нафту (упродовж січня – «мінус»3,4%, у річному розрахунку ціни уповільнилися до 7,3% з 16,6% у грудні 2019 року) та на природний газ («мінус»21,4% за січень та у 2 рази у річному розрахунку)) частково вже сприяло і має ще сприяти зниженню тиску на внутрішні ціни.

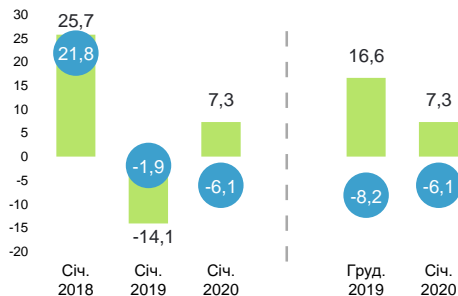
Зміни цін на внутрішньому та світовому ринках, % у річному розрахунку

Продовольство

■ Зміни продовольчих цін ФАО, %
● Зміни внутрішніх цін на продукти харчування, %

Нафта та нафтопродукти

■ Зміни світових цін на нафту, %
● Зміни внутрішніх цін на паливо та мастила, %

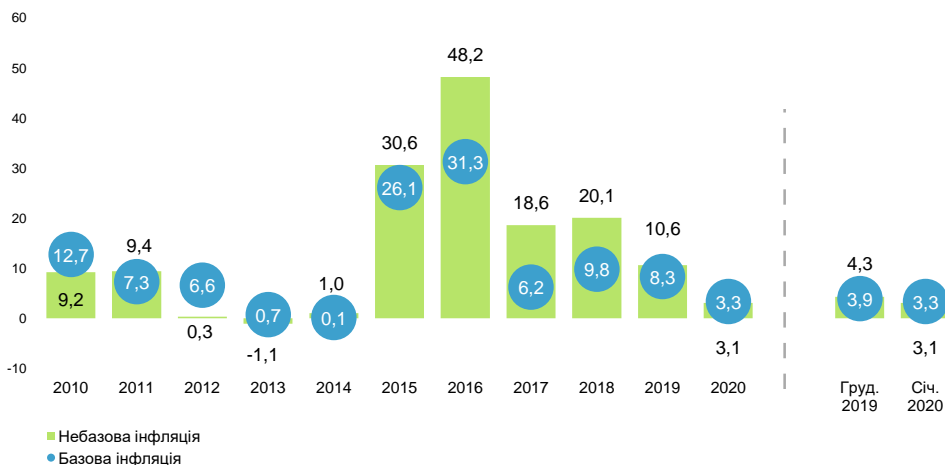
Огляд інфляції (січень 2020 року) Споживчі ціни: базова і небазова інфляція

Ключові висновки

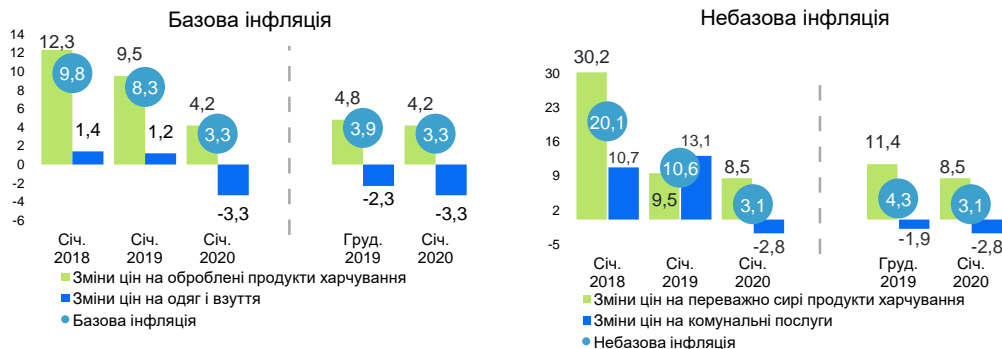
У січні завдяки впливу тривалого укріплення гривні продовжилося уповільнення як базової, так і небазової компоненти інфляції у річному вимірі.

У розрахунку до попереднього місяця інфляція була обумовлена її небазовою складовою, яка становила 0,8% (внесок у зміну ІСЦ – 0,3 в.п.). Основними факторами цього були: сезонне подорожчання продуктів харчування, які є сировинною продукцією або з низьким ступенем переробки (за розрахунками Мінекономіки на 1%, внесок, з огляду на їх суттєву вагу, становив 0,2 в.п.) та підвищення вартості природного газу для потреб населення (на 10,7%, внесок – 0,1 в.п.).

Базова і небазова інфляція у січні 2010 – 2020 років, % у річному розрахунку

Зміни окремих компонент базової і небазової інфляції, % у річному розрахунку

Огляд інфляції (січень 2020 року)

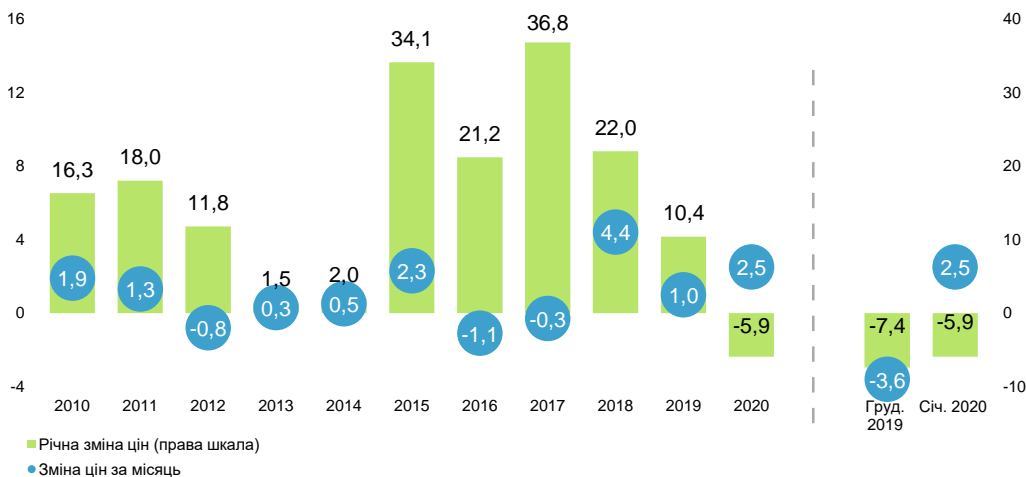
Ціни у промисловості: ключові фактори

Головне

У січні зниження цін у промисловості в річному розрахунку уповільнилося до 5,9% («мінус» 7,4% у грудні 2019 року), у розрахунку до попереднього місяця ціни, вперше за останні п'ять місяців, зросли (на 2,5%).

Зміна тренду у січні обумовлена у більшості випадків внутрішніми чинниками, зокрема подорожчанням електроенергії (за даними ДП «Оператор ринку» середньозважена ціна акцептованої на ринку «на добу наперед» електричної енергії у січні 2020 року становила 1425 грн/МВт.год, що на 15% більше, ніж у грудні 2019 року) та природного газу внутрішнього видобутку.

Зміни цін у промисловості у січні 2010 – 2020 років, %

Крім того, підвищенню цін сприяло відновлення зростання світових цін на окремих сегментах сировинного ринку (залізна руда) та поступове нарощення попиту з боку промисловості (металургії). Водночас, зниженню цін, зокрема у харчовій промисловості сприяло насичення внутрішнього продовольчого ринку, зокрема через тимчасове призупинення ввезення з України на територію ЄС м'яса птиці та м'ясної продукції з птиці.

Ключові фактори

Подорожчання електроенергії на внутрішньому ринку

Зростання світових цін на залізна руда

Зростання попиту з боку промисловості

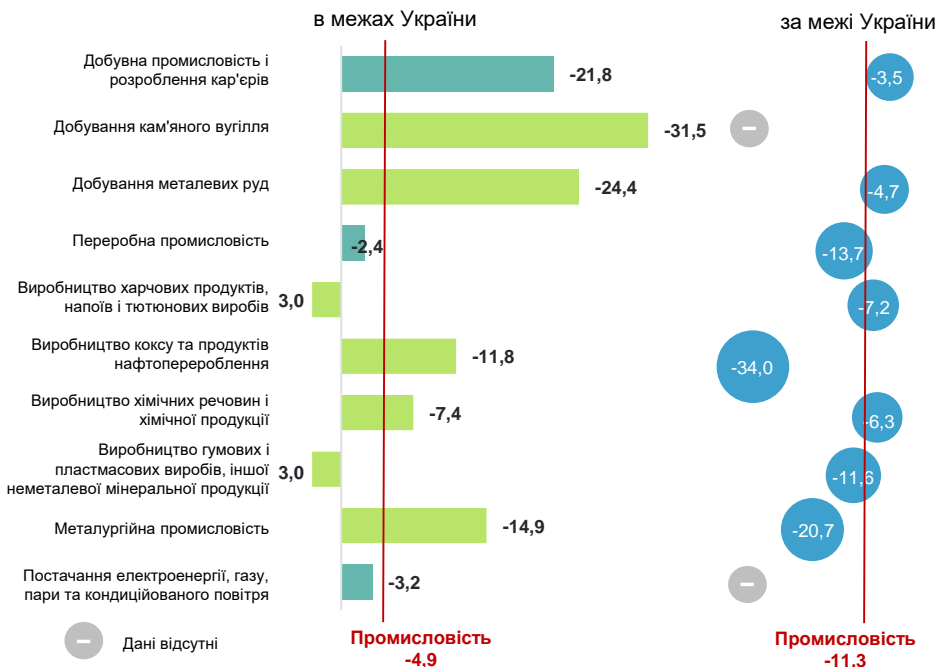
Високі фінансово-трудові витрати

Насичення продовольчого ринку

Огляд інфляції (січень 2020 року) Ціни у промисловості: ключові галузі

Зміни цін за окремими галузями у січні 2020 року, % у річному розрахунку

Темпи приросту/зниження цін у промисловості та внески у зміну цін за основними галузями

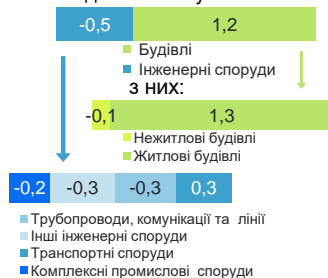
	Січень 2020 (грудень 2019)		
	Зміна за місяць, %	Внески, в.п.	Зміна за рік, %
Промисловість, в цілому	2,5 (-3,6)	-	-5,9 (-7,4)
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	5,2 (-3,8)	0,6 (-0,5)	-16,6 (-22,8)
Добування кам'яного вугілля	-5,2 (-2,3)	-0,1 (-0,1)	-31,5 (-23,6)
Добування сирої нафти та природного газу	15,0 (-4,6)	0,5 (-0,2)	-20,5 (-32,3)
Добування металевих руд	3,9 (-4,4)	0,2 (-0,2)	-11,8 (-21,4)
Переробна промисловість	-0,2 (-0,8)	-0,1 (-0,5)	-5,5 (-5,7)
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	-0,6 (0,6)	-0,1 (0,1)	0,9 (1,8)
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	0,4 (-1,1)	0,0 (0,0)	-12,2 (-14,2)
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	2,3 (-1,0)	0,1 (0,0)	-6,3 (-8,9)
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	0,0 (-0,3)	0,0 (0,0)	1,3 (2,6)
Металургійна промисловість	-1,1 (-2,6)	-0,1 (-0,4)	-17,9 (-18,8)
Машинобудування	0,3 (-0,9)	0,0 (-0,1)	-3,4 (-2,7)
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	8,1 (-9,2)	2,0 (-2,6)	-3,2 (-5,6)

Огляд інфляції (січень 2020 року) Зміни цін у будівництві у грудні 2019 року

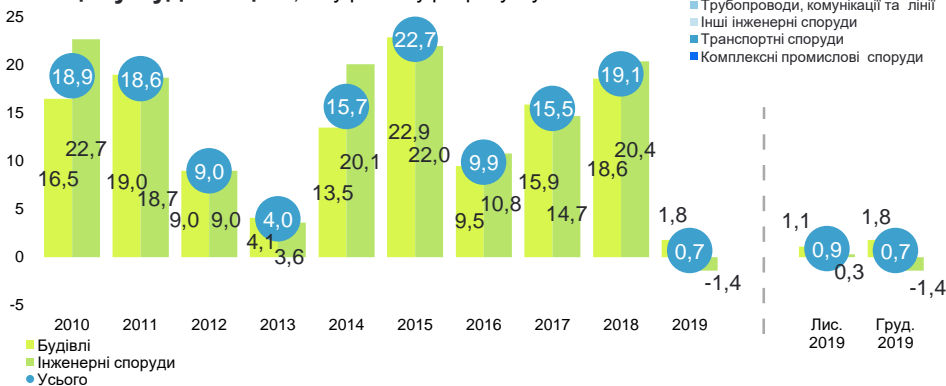
Ключові висновки

Уповільнення цін у будівництві у грудні 2019 року до 0,7% (0,9% у листопаді) пов'язано зі зниженням цін як на ринку нежитлового будівництва – на 0,4% («мінус» 1,6% відповідно), так і у будівництві окремих інженерних споруд. Таке зниження повністю компенсоване зростанням цін у житловому будівництві на 3,9% (3,8%) та у будівництві транспортних споруд – на 3,3% (3,1%).

Внески до зміни цін у будівництві у грудні 2019 року, відсоткових пунктів

Зміни цін у будівництві, % у річному розрахунку

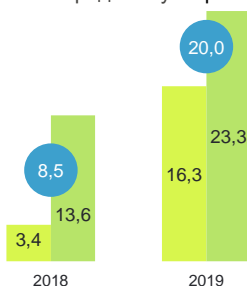

Ключові фактори

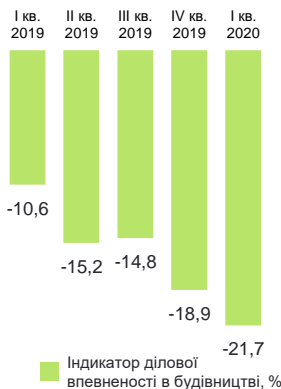
Зниження/уповільнення цін на електроенергію та будматеріали, % річних

Насичення ринку – зростання обсягів виробництва будівельної продукції, % в середньому за рік

Погіршення очікувань будівельних підприємств

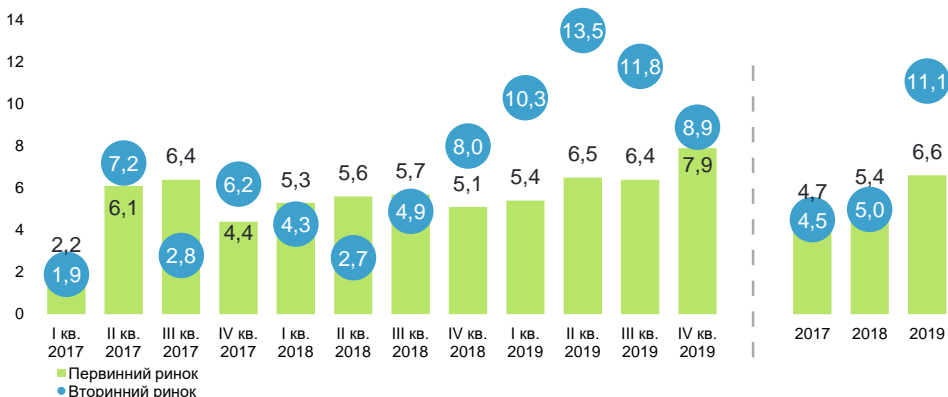

Огляд інфляції (січень 2020 року) Зміни цін на житло у 2019 році

Ключові висновки

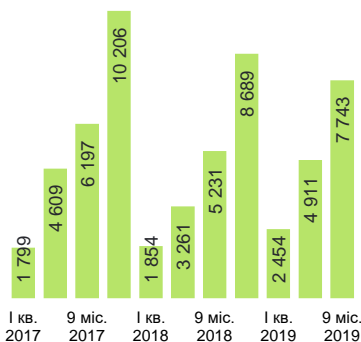
Підвищення цін на житло відбувалося на фоні збільшення активності українців на ринку нерухомості. Суттєві ревальваційні процеси «здешевили» житлову нерухомість, що в умовах відсутності доступних інвестиційних можливостей для населення, збільшило привабливість вкладень у нерухомість (як одне з небагатьох інструментів збереження накопичень). Зважаючи, що вторинний ринок займає лівову частку ринку нерухомості, ціна на цьому сегменті зростала більш активно.

Зміни цін на житло, % до відповідного кварталу та до відповідного періоду попереднього року

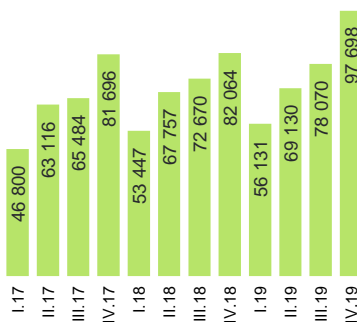

Ключові індикатори

Значна пропозиція житла – збільшення площі прийнятих в експлуатацію житлових будівель, тис. м²

Пожвавлення ринку – зростання кількості договорів купівлі-продажу квартир та житлових будинків

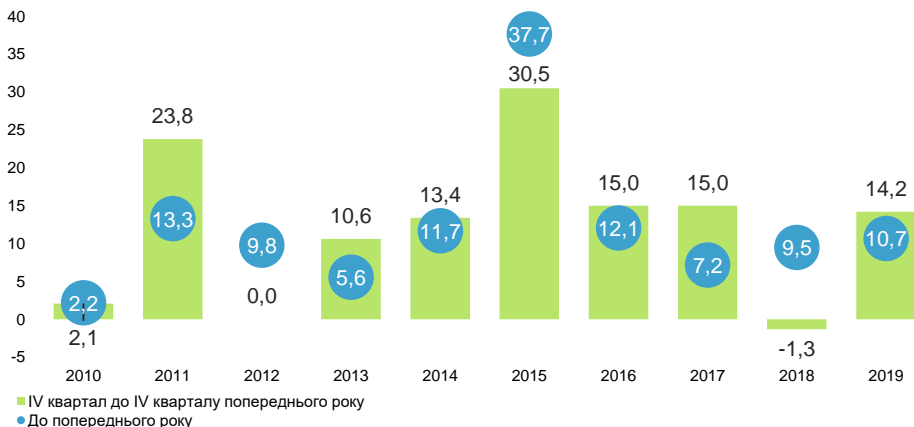
Огляд інфляції (січень 2020 року)

Зміни тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом

Ключові висновки

Оскільки тарифи на вантажні перевезення залізничним транспортом є регульованими, то індексацію тарифів у 2019 році на 14,2% здійснено відповідно до наказу Міністерства інфраструктури України від 22.03.2019 № 205 «Про внесення змін до Коефіцієнтів, що застосовуються до тарифів Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги» (набрав чинності 30.03.2019).

Зміни тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом, %

Ключові індикатори

Структура перевезення вантажів залізницею у 2019 році, %

Перевезення вантажів залізничним транспортом, млн т. та % до відповідного періоду попереднього року (права шкала)

